ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 5ης Δεκεμβρίου 1996 *

Στην υπόθεση C-175/96 P,

Orlando Lopes, υπάλληλος του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Λουξεμβούργου, 10, rue Léon Thyes,

αναιρεσείων,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 29 Φεβρουαρίου 1996 το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση T-280/94, Lopes κατά Δικαστηρίου (Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. II-239), κατά το μέρος που απέρριψε το αίτημα του αναιρεσείοντος περί ακυρώσεως της αποφάσεως που του κοινοποιήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 1994, με την οποία απορρίφθηκε η υποψηφιότητά του για την κατάληψη θέσεων που είχαν κηρυχθεί κενές με την ανακοίνωση CJ 68/92, και της αποφάσεως της 17ης Δεκεμβρίου 1993 με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή του να εργασθεί με ελαστικό ωράριο, καθώς και το αίτημα περί επιδικάσεως αποζημιώσεως και χρηματικής ικανοποιήσεως εις βάρος του Δικαστηρίου για την υλική ζημία και την ηθική βλάβη που θεωρεί ότι υπέστη ο αναιρεσείων λόγω της συμπεριφοράς των προϊσταμένων του και λόγω των προσβαλλομένων αποφάσεων,

όπου ο έτερος διάδικος είναι το

Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Sévon, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, C. Gulmann, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet (εισηγητή), δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

γενικός εισαγγελέας: A. La Pergola
γραμματέας: R. Grass

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 6 Μαΐου 1996, το οποίο πρωτοκολλήθηκε στο Δικαστήριο στις 21 Μαΐου 1996, ο Orlando Lopes άσκησε, βάσει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ και των αντιστοίχων διατάξεων των Οργανισμών ΕΚΑΧ και ΕΚΑΕ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 29ης Φεβρουαρίου 1996 στην υπόθεση Τ-280/94, Lopes κατά Δικαστηρίου (Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. II-239), κατά το μέρος που απέρριψε το αίτημα του αναιρεσείοντος περί ακυρώσεως της αποφάσεως που του κοινοποιήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 1994 με την οποία απορρίφθηκε η υποψηφιότητά του για την κατάληψη θέσεων που είχαν κηρυχθεί κενές με την ανακοίνωση CJ 68/92, και της αποφάσεως της 17ης Δεκεμβρίου 1993 με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή του να εργασθεί με ελαστικό ωράριο, καθώς και το αίτημα περί επιδικάσεως αποζημιώσεως και χρηματικής ικανοποιήσεως εις βάρος του Δικαστηρίου για την υλική ζημία και την ηθική βλάβη που θεωρεί ότι υπέστη ο αναιρεσείων λόγω της συμπεριφοράς των προϊσταμένων του και λόγω των προσβαλλομένων αποφάσεων.

2 Η αίτηση αναιρέσεως του Lopes φέρει μόνο τη δική του υπογραφή. Συνοδεύεται από μια βεβαίωση του γενικού συμβουλίου του σώματος των δικηγόρων της Πορτογαλίας από την οποία προκύπτει ότι, καίτοι τελεί υπό αναστολή ασκήσεως επαγγέλματος από τις 19 Οκτωβρίου 1983, ο αναιρεσείων έλαβε την άδεια να παρίσταται χωρίς εκπρόσωπο στις δικές του υποθέσεις, με απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 1996.

3 Με επιστολή της Γραμματείας του Δικαστηρίου της 1ης Ιουλίου 1996, ο Lopes κλήθηκε να υποβάλει δικόγραφο ανταποκρινόμενο στις απαιτήσεις του

άρθρου 17 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου (στο εξής: Οργανισμός) και του άρθρου 37 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, δηλαδή υπογεγραμμένο από «ανεξάρτητο δικηγόρο έχοντα δικαίωμα παραστάσεως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους ή άλλου συμβαλλομένου κράτους στη συμφωνία» περί Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (στο εξής: ΕΟΧ).

4 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 11 Ιουλίου 1996 και το οποίο πρωτοκολλήθηκε στις 15 Ιουλίου 1996, ο Lopes ζήτησε από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως ανταποκρίνεται στις προαναφερθείσες διατάξεις και δεν χρειάζεται καμιά τακτοποίηση. Ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι το άρθρο 17 του Οργανισμού και τα άρθρα 37 και 38 του Κανονισμού Διαδικασίας απαιτούν απλώς να υπογράφεται το δικόγραφο από δικηγόρο εγγεγραμμένο σε δικηγορικό σύλλογο ενός των κρατών μελών της Κοινότητας ή του ΕΟΧ και να πιστοποιείται η εγγραφή αυτή με βεβαίωση που κατατίθεται στη Γραμματεία. Κατά την άποψή του, οι διατάξεις αυτές δεν απαιτούν, ούτε κατά το γράμμα ούτε κατά το πνεύμα, να είναι ο δικηγόρος πρόσωπο διαφορετικό από τον διάδικο που εκπροσωπεί. Ο Lopes προσθέτει ότι μια τέτοια υποχρέωση προσβάλλει τα δικαιώματα άμυνας, όπως αυτά προκύπτουν μεταξύ άλλων από το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, και θα συνιστούσε παραβίαση της αρχής «nemo plus juris in alium transferre potest quam ipse habet» και της αρχής της ισότητας.

5 Κατά το άρθρο 17, τρίτο και τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού,

«Οι (...) διάδικοι (εκτός των κρατών μελών και των οργάνων της Κοινότητας ή των συμβαλλομένων στη συμφωνία ΕΟΧ κρατών) εκπροσωπούνται από δικηγόρο.

Μόνο δικηγόροι έχοντες δικαίωμα παραστάσεως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους ή άλλου συμβαλλομένου στη συμφωνία για τον ΕΟΧ κράτους μπορούν να εκπροσωπούν ή να επικουρούν διάδικο ενώπιον του Δικαστηρίου.»

6 Εν συνεχεία, το άρθρο 19, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού προβλέπει τα ακόλουθα

«Το Δικαστήριο επιλαμβάνεται κατόπιν προσφυγής που κατατίθεται στον Γραμματέα. Το έγγραφο της προσφυγής πρέπει να περιέχει το όνομα και την κατοικία του προσφεύγοντος και την ιδιότητα του υπογράφοντος (...).»

7 Τέλος, κατά το άρθρο 37, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου,

«Το πρωτότυπο κάθε διαδικαστικού εγγράφου πρέπει να υπογράφεται από τον εκπρόσωπο ή τον δικηγόρο του διαδίκου.»

8 Το Δικαστήριο ήδη έχει κρίνει ότι από τα άρθρα 17, τρίτο εδάφιο (πρώην δεύτερο εδάφιο), και 19, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού, καθώς και από το άρθρο 37, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας προκύπτει χωρίς καμιά αμφιβολία ότι ο προσφεύγων πρέπει να εκπροσωπείται από πρόσωπο που έχει το σχετικό δικαίωμα και ότι το Δικαστήριο δεν μπορεί να επιληφθεί εγκύρως παρά μόνον αν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης υπογράφεται από το πρόσωπο αυτό. Ο Οργανισμός ή ο Κανονισμός Διαδικασίας δεν προβλέπουν καμιά παρέκκλιση ή εξαίρεση από την υποχρέωση αυτή και, επομένως, η υποβολή του εισαγωγικού εγγράφου υπογεγραμμένου μόνον από τον ίδιο τον προσφεύγοντα δεν αρκεί για την έγκυρη άσκηση προσφυγής (βλ. διάταξη του Δικαστηρίου της 15ης Μαρτίου 1984, 131/83, Vaupel κατά Δικαστηρίου, μη δημοσιευθείσα στη Συλλογή, σκέψη 8).

9 Έτσι το Δικαστήριο έχει κρίνει παγίως ότι είναι απαράδεκτη η προσφυγή το δικόγραφο της οποίας υπογράφεται μόνον από τον προσφεύγοντα και ότι,

στην περίπτωση αυτή, η αντίστοιχη υπόθεση διαγράφεται από το Πρωτόκολλο του Δικαστηρίου (βλ. διατάξεις του Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 1981, 10/81, Farrall κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 717, και της 17ης Νοεμβρίου 1983, 73/83, Σταυρίδης κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1983, σ. 3803).

10 Η λύση αυτή ισχύει και στην περίπτωση που ο προσφεύγων είναι δικηγόρος που έχει το δικαίωμα παραστάσεως ενώπιον εθνικού δικαστηρίου.

11 Συγκεκριμένα, από τη διατύπωση του άρθρου 17, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού, και ειδικότερα από τη χρήση του όρου «εκπροσωπούνται», προκύπτει ότι ο «διάδικος», κατά την έννοια της διάταξης αυτής, ανεξαρτήτως της ιδιότητάς του, δεν δικαιούται να προσφύγει ο ίδιος ενώπιον του Δικαστηρίου, αλλά πρέπει να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες τρίτου προσώπου, το οποίο έχει δικαίωμα παραστάσεως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους ή συμβαλλομένου στη συμφωνία για τον ΕΟΧ κράτους. Άλλες διατάξεις του Οργανισμού και του Κανονισμού Διαδικασίας (βλ. άρθρα 19, πρώτο εδάφιο, και 29 του Οργανισμού, καθώς και τα άρθρα 37, παράγραφος 1, 38, παράγραφος 3, και 58 του Κανονισμού Διαδικασίας) επιβεβαιώνουν ότι ο διάδικος και ο εκπρόσωπός του δεν μπορούν να είναι ένα και το αυτό πρόσωπο. Επιπλέον, όπως επισήμανε το Δικαστήριο με την προπαρατεθείσα διάταξη Vaupel κατά Δικαστηρίου, σκέψη 8, ο Οργανισμός ή ο Κανονισμός Διαδικασίας του Δικαστηρίου δεν προβλέπουν καμιά παρέκκλιση ή εξαίρεση από τον κανόνα αυτό.

12 Τα επιχειρήματα που προέβαλε ο Lopes δεν αποδυναμώνουν την ερμηνεία αυτή. Πρώτον, η υποχρέωση που επιβάλλεται στον «διάδικο», ακόμα και στην περίπτωση που αυτός είναι δικηγόρος, να προσφύγει σε τρίτο πρόσωπο προκειμένου να εκπροσωπηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου δεν στερεί μέσα άμυνας από τον «διάδικο» αυτόν και επομένως δεν προσβάλλει τα δικαιώματα άμυνας. Ο Lopes δεν μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, που αναφέρεται στα δικαιώματα του κατηγορουμένου κατά την ποινική διαδικασία, τη στιγμή που η παρούσα διαφορά δεν αφορά «ποινικές κατηγορίες» κατά την έννοια της συμβάσεως αυτής. Τέλος, η επίδικη υποχρέωση δεν απονέμει στον εκπρόσωπο του διαδίκου περισσότερα δικαιώματα από αυτά που έχει ο ίδιος ο εκπροσωπούμενος διάδικος, ακόμα και αν ο τελευταίος είναι δικηγόρος. Τέλος, η υποχρέωση αυτή, που θέτει τους διαδίκους σε ίση μοίρα από τη σκοπιά της άμυνας ενώπιον του Δικαστηρίου, ανεξάρτητα από την επαγγελματική τους ιδιότητα, δεν συνιστά παραβίαση της αρχής της ισότητας.

13 Υπό τις συνθήκες αυτές, η αίτηση αναιρέσεως του Lopes πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη και να διαγραφεί η υπόθεση από το Πρωτόκολλο του Δικαστηρίου.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

διατάσσει:

1) Η αίτηση αναιρέσεως του Orlando Lopes είναι απαράδεκτη.

2) Η υπόθεση διαγράφεται από το Πρωτόκολλο του Δικαστηρίου.

Λουξεμβούργο, 5 Δεκεμβρίου 1996.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Προεδρεύων του πέμπτου τμήματος

L. Sévon